

Storfjord kommune

RÅDMANNENS FORSLAG
30.10.2019

BUDSJETT 2020
ØKONOMIPLAN 2020-2023

1 Innledning

Økonomiplan og årsbudsjett

Økonomiplanen er en overordnet plan for kommende fireårsperiode. Den er forutsatt å være et politisk strategisk verktøy hvor det legges opp til en kommuneøkonomi med handlefrihet, langsiktighet og økonomisk soliditet. Økonomiplanen har sin basis i budsjett for inneværende år, og første år i planen er kommende budsjett for 2020. Økonomiplanen frem mot 2023 omfatter antatte driftsutgifter og nye investeringer, og som igjen angir styringsretning.

I årsbudsjettet vedtas bevilgninger og rammer som politikerne prioriterer, og det viser hva som er påregnelige utgifter og inntekter i budsjettåret.

Økonomiske utfordringer

Storfjord kommune har høyere egeninntekter enn sammenlignbare småkommuner, men har samtidig et høyere driftsnivå enn de fleste av kommunene i fylket. Nedgang i realvekst i rammeoverføringene, nedgang i folketallet, relativt ustabile kraftpriser, og varslede reduksjoner i eiendomsskatten på kraftverk/maskiner, resulterer i at økonomien fremdeles blir hardt presset fremover. En noe fremoverlent investeringstakt og derav økte kapital- og driftsutgifter, nye statlige pålegg, samt demografiendringer gjør at kommunen utfordres til å måtte vurdere større interne driftsendringer og omprioritering av totalbudsjettet. Et større initiativ til interkommunalt samarbeid er fremdeles nødvendig.

Inneværende økonomiplan gir bud om utfordrende investeringsbehov. Igangsatte prosjekter i omsorgssektoren må fullføres. Det tvinger seg frem store investeringer innen vann og avløp. Kirkegårdene våre må utvides. Klargjøring av boligfelt og industriområder er viktig for økt folketall.

Utfordringsbildet

- Nedgang i innbyggertallet, det blir dramatisk flere eldre og sammensetningen er ugunstig
- Rammetilskuddet til småkommunene ser ut til å reduseres
- Nye oppgaver overføres til kommunene uten tilstrekkelig finansiering
- Kraftkommunenes ekstraintekter er under press
- Et distriktsbasert og relativt sett, svakt og sårbart næringsliv
- Tilgang på flere utleieboliger
- Krav til omprioritering av totalbudsjettet begrunnet i økonomi og demografi
- Kommunens attraktivitet – unngå negative oppslag i media i enkeltsaker
- Rekruttering av kompetent arbeidskraft, særlig utfordrende i helse og omsorg
- Ikke oppnådd måltallet 7 % på sykefraværet
- Mer robuste IT-tjenester – digitalisering – fiber til «alle»

Den økonomiske situasjonen

I utgangspunktet har Storfjord kommune gode muligheter for å gi et godt og tilfredsstillende velferdstilbud til våre innbyggere. Skatte- og avgiftsinntektene fra kraftverkene og salget av

konsesjonskraften muliggjør et noe større utgiftsnivå. Bekymringen er stadig nedgang i folketallet og sammensetningen av denne.

Streng økonomistyring de siste årene har vært nødvendig. Kommunene blir nå merkbart pålagt flere oppgaver, og spørsmålet er om det medfølger tilstrekkelig statlig finansiering, noe som er og blir omdiskutert. Krav om å budsjettere med anbefalt netto driftsresultat på 1,75% av inntektene (overskudd) blir fremdeles en utfordring i økonomiplanen, selv om en god del av konsesjonskraftinntektene avsettes til disposisjonsfondet.

Det er potensiale for en mer effektiv tjenesteproduksjon, når alle omsorgsboligene blir klare til bruk. Her bør det ligge muligheter også for økonomiske besparelser, eller iallfall forhindre økt bemanning de kommende år.

Innføring av velferdsteknologi blir viktig og spennende. Her er alt fra digitale verktøy til spede forsøk på robotisering av utvalgte søknadsprosesser. Kommunene må hele tiden være innovativ, tenke nytt, herunder gjøre alvor av interkommunale løsninger og samarbeid. Blir vi ikke med på fornuftige samarbeidsprosjekter, ser utsiktene for å forbli en egen småkommune utfordrende. Det er etter rådmannens vurdering tilsynelatende fornuftig så langt å også vurdere større grad av samarbeid med Balsfjord/Tromsø, fordi vi ligger «nærmere» Nordkjosbotn/Storsteinnes enn Olderdalen eller Storslett, og i enkelte tjenester blir avstandene uhensiktsmessige. I andre sammenhenger har også Storfjordinger større pendling og handlemønster mot Balsfjord/Tromsø enn til nabokommuner nordover.

I budsjettet for 2020 er det lagt opp til en ny **forutsatt** innsparing i løpende drift for å gjøre rom for nye tiltak. Det foreslås at oppvekst/kultur og Helse/omsorg hver seg må redusere rammene med kr. 600.000,- i løpet av 2020. Med bakgrunn i de trender hittil, samt prognosene fremover med bl.a. flere eldre, må kommunens helse- og omsorgstjeneste totalt sett få en større andel av kaka. Rådmannen mener derfor at den største byrden må bæres innenfor rammene til oppvekstetaten fremover. Det er noe umusikalsk å øke rammene når barn- og elevtallene stadig går ned.

Økt lånegjeld og betjening av lån krever større andel av ramma. Flere store prosjekt har måttet få tilleggsbevilgning ved bruk av nye lån. Rådmannen kan ikke foreløpig se annet enn at man må bruke mer av salgsinntektene konsesjonskraft i økonomiplanen. Det foreslås derfor en ekstra økning på 823.000, 658.000 og 760.000 av kraftinntektene for å beholde drifta noenlunde på 2019-nivå fra 2021 til 2023.

Driftsregnskapet for 2018 viser et mindreforbruk på 1,3 mill. Disposisjonsfondet er etter rådmannens budsjettforslag for 2020 på kr 10,2 mill. Da er det ikke tatt høyde for et eventuelt mindreforbruk i 2019.

Det ligger forøvrig et inntekspotensiale ved innføring av eiendomsskatt på bl.a. boliger. Både eiendomsskatt og skolestruktur har vært «fredet» så langt.

Investeringsprogrammet

Investeringsprogrammet kommer mye godt av kommende demografiske utfordringer, statlige pålegg, men også politiske prioriteringer. De alt overveiende av prosjektene er allerede finansiert av ubrukte lånemidler og tilskudd/momskompensasjon. Det bølger på med behov for investeringer i vann og avløp i årene fremover. Likeså for å tilrettelegge for boligbygging og næringsetableringer. Samlet låneopptak for 2020 er satt til 62,5 mill. hvorav 24,7 er på vann-avløpssektoren.

Det vises ellers til investeringsbudsjettet og kommentarer til denne.

Storfjord kommune som tjenesteleverandør

Det skjer svært mye positivt i Storfjord, og kommunen har fremdeles et stort omfang av tjenester, selv etter den nødvendige tilpasningen som har skjedd i noen år nå. De seneste innbyggerundersøkelsene viste at Storfjord fremdeles er en god kommune å bo i.

For selv om det er mange utfordringer i kommunen er det svært viktig å få en bevisstgjøring rundt alle de gode tjenestene som faktisk leveres. Dette er et ansvar som påligger både politikerne og ansatte. Storfjord har en stadig utfordring i sitt omdømmearbeid. Negative oppslag der Storfjord oppfattes som en nei-kommune for bolig- og næringsetableringer er svært ødeleggende. Rådmannen opplever at det nedsatte utviklingsteamet er et godt redskap for at man snakker sammen før et nei-vedtak blir nødvendig og riktig.

Hvor går Storfjord?

Storfjord har valgt å fortsette som egen kommune. Regjeringa vil imidlertid fortsette med kommunereformen. 14 kommuner i Troms – også Storfjord – ble utpekt og kontaktet av Fylkesmannen for kartlegging av kommunens utfordringer fremover, herunder hvilke tjenester som løses ved interkommunalt samarbeid. Dette blir nok viktig informasjon for regjering og storting i prosessen videre. For Storfjord kommer den viktigste utfordringen fremover å være muligheten for å rekruttere og beholde kompetente arbeidstakere. Som utkantkommune blir det da viktig med aktiv politikk for å skape bolyst og fremstå som attraktiv bostedskommune.

Når demografitalle viser dramatisk økning av eldre, større utfordringer innen rus og psykisk helse, og svakere barnetall i barnehage og skolepliktig alder, er dette hovedgrunnen for at rådmannen fremdeles gjør en viss dreining av ressursene fra bl.a. oppvekstsektoren til helse- og omsorg.

Overordnede mål

- Storfjord skal være en attraktiv kommune for bosetting og næringsliv
- Storfjord skal bli Troms fylkes beste kommune på riktig kvalitet og tjenesteproduksjon

- Oppnå helhetlig lederskap og styring
 - Kommunen skal ta initiativ til, og være pådriver for interkommunale samarbeidsløsninger
-

